

שתמות בעשן בזמן שיקיפו איתה את המזבח מצד ימין. והיו יורדין על העקב מאותו צד שעלו ולא מקיפים את המזבח בחזרתן מסביב משמאל לימין שכל מה שאפשר למעט בהליכת שמאל ממעטים. [ואותן ג' דברים שנעשו למטה מחוט הסיקרא בקרן מערבית דרומית לא היו עולים הכהנים לצורך עבודה זו למזבח, אלא היו עומדים על הרצפה] (77).

גמרא

מנא הני מילי שאמרנו שחטאת העוף נעשית בקרן דרומית-מערבית?

אמר רבי יהושע: למדים זאת מזה דאמר קרא במנחת חוטא שמביאה העני במקום חטאת העוף, ובה נאמר "לא ישיב עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא" ומשם למדים דחטאת קרויה מנחה, ומנחה של חוטא קרויה חטאת.

ולמדים מנחה מחטאת: מה חטאת נעשית פסולה כשנעשו עבודותיה שלא לשמה אף מנחה של חוטא נעשית פסולה כשנעשו

א. לניסוך היין⁽⁷⁶⁾ מפני שהיו בה השיתין למעלה, בראש המזבח, שלתוכם נכנס היין של הנסכים.

ב. ניסוך המים בחג הסוכות.

ג. עולת העוף שעיקר מקום עבודת מליקתה ומיצוי דמה הוא בקרן דרומית מזרחית. אך כשהיו הרבה כהנים עסוקין בעולות בקרן המזרחית, ולא היה מקום לכהן זה הבא למלוך עולה לעמוד שם בסובב, היה מולקה בקרן דרומית מערבית למעלה.

כל העולין למזבח לצורך עבודה עולין ופונים דרך ימין ומקיפין את המזבח עד שבאים לקרן דרומית מערבית ויורדין דרך שמאל ולא היו חוזרין בצד שעלו שאם כן נמצאו מהלכים לצד שמאל, ולמדים מהפסוק שכל פינות [פניות] שאתה פונה לא יהיו אלא לימין, חוץ מן הכהנים העולה לשלשה דברים אלו [לניסוך היין, המים, ועולת העוף] שהיו עולין למזבח ופונים דרך שמאל לקרן מערבית דרומית כדי למהר ולזרוז עבודתן שחששו בנסכים שמא יקבלו הנסכים ריח עשן בזמן שמקיף הכהן העוסק בהם את המזבח, וכן חששו בעולת העוף

ב-ג

ואולי כוונת רש"י לבאר רק מדוע הניסוך בראש המזבח ולא למטה. ועל זה ביאר שכיון שנקבי השיתין למעלה חייב הניסוך להעשות למעלה.

77. כך פירש רש"י. והרש"ש כתב שאינו מדויק. שהרי מכלל שלשה דברים אלו הוא שפיכת שיירי הדם לייסוד: ובוה אינו עומד על הרצפה אלא עולה בכבש קטן לייסוד ושם שופך.

76. ופירש רש"י שאי אפשר לנסך רק שם. ויש להקשות בזה. הלא הניסוך לא היה לשיתין. אלא היו מנסכים לספלים ומהם היה הולך לשיתין. ואדרבא, מבואר שבשעת הניסוך היו סותמים את נקבי השיתין כדי שיתמלא גגו של המזבח מהנסכים. ורק אחר כך פתחו את השיתין שירד הניסוך לתוכם. ואם כן הרי היה אפשר לקבוע את הספלים בשאר קרנות המזבח ומשם ילך הניסוך לשיתין. ומה טעם היה הניסוך בקרן דרומית מערבית דווקא.